

SPELEN IS LEUK!

Eyeopeners

INLEIDING

Deze eyeopeners gaan over stellingen.
Wat is jouw antwoord op de
stellingen? Wat vinden anderen en wat
leer je van elkaars zienswijze?

EYEOPENER

Pas vanaf 2 jaar is tv
of tablet leerzaam
voor kinderen

INFO | kinderen tot 2 jaar ontdekken hun wereld met al hun zintuigen; dingen voelen, vasthouden, optillen en proeven. Om kinderen hun wereld te laten begrijpen, te leren praten en zich goed te laten ontwikkelen moeten ze zo veel mogelijk in het echt ontdekken, praten en spelen. Spelletjes op een scherm dragen hier minder aan bij. Ook krijgen jonge kinderen vaak teveel prikkels van online spelletjes, die prikkels kunnen ze niet goed verwerken. Een uitzondering is face-time bellen of skypen met opa en oma of andere familie of vrienden. Dit is wel leuk en goed voor kinderen tot 2 jaar en biedt ook mogelijkheden om voor te lezen en samen liedjes te zingen.

EYEOPENER

Kinderen die buiten
spelen zijn gezonder

INFO | Buiten spelen is goed voor je mentale en fysieke ontwikkeling en verkleint ook de kans op overgewicht. Kinderen ervaren bijvoorbeeld spelen met zand en modder met alle zintuigen (voelen, ruiken, horen en zien) en het daagt ze uit tot bewegen. Denk aan de fijne motoriek: door te voelen, wrijven, kneden en roeren. Ook de grove motoriek wordt ontwikkeld, door er doorheen te lopen, te stampen of te glijden. Spelen met zand en modder kan de creativiteit van een kind stimuleren. Kinderen kunnen bijvoorbeeld kastelen of dijken bouwen. Deze dijken kunnen doorbreken en kan er water doorheen stromen. Dit zorgt ook voor het inzicht en logisch denken.

EYEOPENER

Kinderen zijn in de eerste levensjaren extra gevoelig om taal te leren

INFO | Kinderen communiceren voordat ze kunnen praten vooral non-verbaal; zoals aanraken, gebaren en oogcontact. Maar ze communiceren ook verbaal. Dit doen ze door de geluiden en klanken van de mensen die veel met hun praten na te doen. Praten met en tegen een jong kind is daarom erg belangrijk voor de spraakontwikkeling. Als kinderen zeven of acht maanden zijn begint de brabbel fase. Dan gaan kinderen verschillende klanken bij elkaar voegen, zoals dada en papa. Daarna (1 tot 2,5 jaar) gaan kinderen van brabbelen naar echte woorden. In deze fase leren kinderen steeds meer woorden en kunnen ze 2 woord zinnen zeggen. Tijdens de differentiatiefase (2,5 tot 5 jaar) leren kinderen nog veel meer woorden en gaan ze in korte zinnen praten.

EYEOPENER

Een pop of knuffel
biedt veiligheid aan
een kind

INFO | Een pop of knuffel biedt steun en veiligheid voor een kind. Het is een maatje die dezelfde situaties meemaakt als het kind. Zij lopen niet weg en blijven altijd hetzelfde. Kinderen praten tegen hun pop of knuffel. Vaak spelen kinderen situaties die ze hebben meegemaakt na met hun pop of knuffel, bijvoorbeeld een bezoek aan de dokter. Zo kunnen kinderen allerlei gevoelens verwerken.

EYEOPENER

Baby's zien jou als hun grote voorbeeld en doen alles na wat jij doet

INFO | Baby's doen alles na wat de mensen om hen heen doen. En als kinderen groter worden blijft dat zo: de toon van je stem, hoe je beweegt of lacht zie je terug in je kind. Op het moment dat je voor een baby zit en een geluidje of beweging maakt, heeft de baby even tijd nodig om het te verwerken. Het duurt dan even voordat er iets gebeurt, de baby is bezig om het te verwerken. Maar dan opeens komt er uit het niks een kreet of beweging waarmee de baby reageert op jou. Dit spel van reageren is leuk en belangrijk voor de ontwikkeling van een baby en een jong kind. Probeer telkens goed te kijken wat de baby doet en reageer daarop, zo ontwikkeld de baby en het jonge kind zelfvertrouwen.

EYEOPENER

Kinderen zijn recht
én links handig tot
hun derde jaar

INFO | Kinderen ontwikkelen beide handen in de eerste jaren van hun leven. Dit is belangrijk zodat de spieren in beide handen worden ontwikkeld en daardoor ook de motoriek. Soms hebben kinderen in de eerste levensjaren al een voorkeurshand, dat is niet erg, maar probeer ook de andere hand te stimuleren. Rond het derde levensjaar kiezen de kinderen of zij links- of rechtshandig willen zijn. Wel kunnen zij wisselen van voorkeurshand tot ongeveer zes jaar. Vanaf zes jaar kan je pas echt zien of het kind links- of rechtshandig is.

EYEOPENER

Door risicovol te spelen
verleggen kinderen hun
grenzen en gaan zij
uitdagingen aan

INFO | Als kinderen risico's nemen, fouten mogen maken en de ruimte krijgen om zelf tot een oplossing te komen, leren ze bewust te kiezen of ze een risico willen nemen of niet. Zo wordt de verstandelijke ontwikkeling gestimuleerd. Door risicovol spel worden kinderen motorisch vaardiger, zelfredzamer, socialer, zelfverzekerder en leren ze angsten overwinnen. Ook ontwikkelen ze doorzettingsvermogen zodat ze in de toekomst sterker in hun schoenen staan en beter conflicten kunnen oplossen. En risicovol spelen is natuurlijk vooral heel leuk en spannend!

EYEOPENER

Vanaf vijf jaar, zijn kinderen bewust van hun eigen 'ik'. Dit kan ervoor zorgen dat kinderen verlegen/kwetsbaar zijn.

INFO | Doordat kinderen zich steeds bewuster worden van hun eigen handelen, maar ook van hun eigen gevoelens, kan dit ervoor zorgen dat de kinderen zich terugtrekken. Op zulke momenten hebben kinderen een veilige basis nodig en mensen die sensitief zijn voor hun gevoelens en emotioneel beschikbaar zijn. Bij jonge kinderen is verlegenheid "normaal". Probeer kinderen te begrijpen en aan te sluiten bij hun verhaal. Benoem situaties, luister in plaats van meteen met een oplossing te komen of geef aandacht door even te knuffelen! Focus op het positieve, geef complimenten en steun kinderen. Geef ruimte voor het bespreken van gevoelens.

A young child with dark hair, wearing a white long-sleeved shirt and light green striped pants, is sitting on a white bed. The child is holding a black alarm clock with a white face and black numbers. The child's expression is neutral and focused on the camera. In the background, a wooden cabinet is visible, slightly out of focus. The overall scene is brightly lit, suggesting a morning setting. There are decorative graphic elements: a green circle and a yellow triangle in the top right corner, and an orange circle, a yellow shape, and a purple triangle in the bottom left corner.

EYEOPENER

Vanaf het vier jaar heeft een
kind pas besef van tijd

INFO | Kinderen hebben nog moeite met het beseffen van tijd, dit komt pas vanaf het moment dat de kinderen naar school gaan. Daarvoor vinden kinderen 'tijd' een lastig concept. Vanmiddag, straks of morgen zijn abstract. Voor kinderen draait het meer om grote gebeurtenissen, denk hierbij aan kerst, verjaardagen of een seizoen. Om het concept tijd duidelijk te maken aan kinderen tot vier jaar, is het aangeven van gebeurtenissen zoals "als de kerstman er bijna is" een manier. Daarnaast kan tijd ook visueel gemaakt worden door middel van seizoenen pictogrammen of door een grote klok te laten zien, waarbij aangegeven kan worden waar de wijzer zou moeten staan.

EYEOPENER

Jonge kinderen kunnen nog niet samen spelen.

INFO | Jonge kinderen kunnen nog niet samen spelen, ze spelen vooral naast elkaar (parallel spel). Vanaf een jaar of drie kunnen kinderen beter met elkaar samen spelen. Vanaf dit moment hebben ze elkaar nodig in het spel. De kinderen leren van de spelregels, maar ook van elkaar. Door met elkaar te spelen, leren de kinderen rekening te houden met elkaar en zich te verplaatsen in elkaar. Samen spelen bevordert de fantasie, doordat kinderen elkaar aanvullen en voortbouwen op elkaars spel. Naast de sociale ontwikkeling, wordt de verstandelijke ontwikkeling gestimuleerd, doordat kinderen naar elkaar kijken, elkaar nadoen en op deze manier van elkaar leren.

A child wearing a brown aviator hat with goggles and a pink and white plaid shirt is sitting on a black suitcase. The child is pointing upwards with their right hand and has their left hand on their head. The background is a bright, hazy sunset sky. There are decorative elements: a yellow crescent shape at the top left, a green ring at the top center, a yellow semi-circle at the bottom left, and a dark blue ring at the bottom left.

SPELEN IS LEUK!

De Toolkit!

Colofon

Deze Spelen is leuk toolkit is ontwikkeld door Dream Support in samenwerking met co-auteur Cecile Winkelman van Opvoeden in Diversiteit.

In opdracht van Gemeente Amsterdam, Dynamo, Swazoom, SEZO, Stichting Spin, Combiwel en Humanitas van de Spelinlopen en Spel aan Huis in Amsterdam.

© 2022

Meer weten?
www.dreamsupport.nl